

Catalogiseerafspraken GBS

Inhoud

Algemene afspraken titelbeschrijvingen in het GBS	3
Boeken en luisterboeken	4
Film	5
Muziek	6
Bladmuziek	6
Games	7
Erfgoed	7
Tijdschriften	8
Speelleermateriaal en speelgoed	8
Overige niet-boek materialen	11
Bijlage : Werkschema: Anderstalige boeken	12

Algemene afspraken titelbeschrijvingen in het GBS

In het GBS beschrijven we titels op manifestatieniveau. Kort door de bocht houdt dat in dat we van elke druk een aparte beschrijving in de catalogus opnemen. Op die manier kunnen gebruikers die daar behoefte aan hebben een specifieke uitgave van een werk identificeren en verkrijgen. In de presentatie van de catalogus worden die afzonderlijke drukken gegroepeerd (“Grouped Search”), zodat gebruikers waarvoor het niet uitmaakt welke druk ze lenen op expressieniveau kunnen zoeken.

(Voor meer achtergrond van het WEMI-model, kijk hier: <https://docs.nde.nl/rdan/>)

Praktisch gevolg van deze afspraak is dat we aanbiedingen / beschrijvingen van verschillende drukken niet (meer) samenvoegen. Verschillende aanbiedingen van dezelfde druk (standing order, medianieuws, weekaanbieding) worden wel samengevoegd.

Op termijn willen we geen aparte GBS-catalogus meer presenteren, maar gaan we de NBC gebruiken als zoekomgeving. Tot die tijd beschrijven we titels zo veel mogelijk in het GGC, en synchroniseren we de titels in het GBS met het GGC. Titels die met het GGC gesynchroniseerd worden kunnen in de GBS-catalogus niet bewerkt worden, ze hebben een ‘beschermd’ status. Die moeten bij de bron, in het GGC, aangepast worden.

Materialen die (nog) niet goed in het GGC beschreven kunnen worden, of waarvoor nog geen landelijke catalogiseerafspraken gemaakt zijn, kunnen lokaal in het GBS beschreven worden. Omdat we de catalogus op het GBS vanuit meerdere catalogushubs gaan bijhouden is het van belang dat we met elkaar afspraken maken over hoe we dat doen. We willen voorkomen dat titels in verschillende catalogushubs op verschillende wijze ingevoerd worden. Door afspraken te maken voorkomen we dat titels dubbel of inconsequent ingevoerd worden. Ook ondervangen we hiermee het risico dat titels vanuit verschillende hubs om-en-om aangepast worden, omdat er verschillende beelden bestaan over wat juist is.

Door alle materialen waarvoor dat mogelijk is te beschrijven in het GGC en daarbij de landelijke afspraken te hanteren sorteren we voor op het gebruik van de NBC als dé catalogus op het GBS.

De afspraken voor het beschrijven van de titels sommen we hieronder op per type materiaal.

Boeken en luisterboeken

Het betreft de volgende mediumsoorten:

BOE	Boek
DAI	Daisy-rom
DWL	Dwarsligger
GLB	Groteletterboek
GNV	Graphic Novel
LUI	Luisterboek
MAN	Manga
MLB	Meeluisterboek
LUI	Luisterboek
STR	Strip

Volledige titelbeschrijving in het GGC volgens de landelijke afspraken (met x- of v-status).

Groteletterboeken hebben in het GGC één PPN, ook als ze uit twee of meer banden bestaan. De NBD levert in het aanbodbestand Koepels en Banden aan. Dit om het bestelproces goed te laten verlopen. We gaan in het GBS werken zonder zichtbare koepeltitel. In de catalogus zijn aparte ingangen opgenomen voor de afzonderlijke banden. De banden kunnen apart geleend en gereserveerd worden.

Tussen de banden wordt automatisch een relatie gelegd. Deze relatie zorgt ervoor dat bij route-collecties en de BCB-module de exemplaren bij elkaar blijven. Als doorontwikkelwens vragen we OCLC om ook bij het reserveren een koppeling tussen beide banden mogelijk te maken.

Uitzonderingen waarvoor een verkorte titelbeschrijving in het GGC (met a-status) toegestaan is:

- Titels door Wise aangemaakt in het kader van bestelbeheer (ORDERTT)
- Actuele titels zoals Sprinters / Bestsellers /Toppers

De overweging hierbij is dat het titels betreft die binnen afzienbare tijd door de NBD volledig beschreven zullen worden. Beschermd titels worden op basis van hun PPN geactualiseerd als de titel in het GGC wordt aangepast, dus deze titels worden als de volledige beschrijving geplaatst is automatisch geactualiseerd.

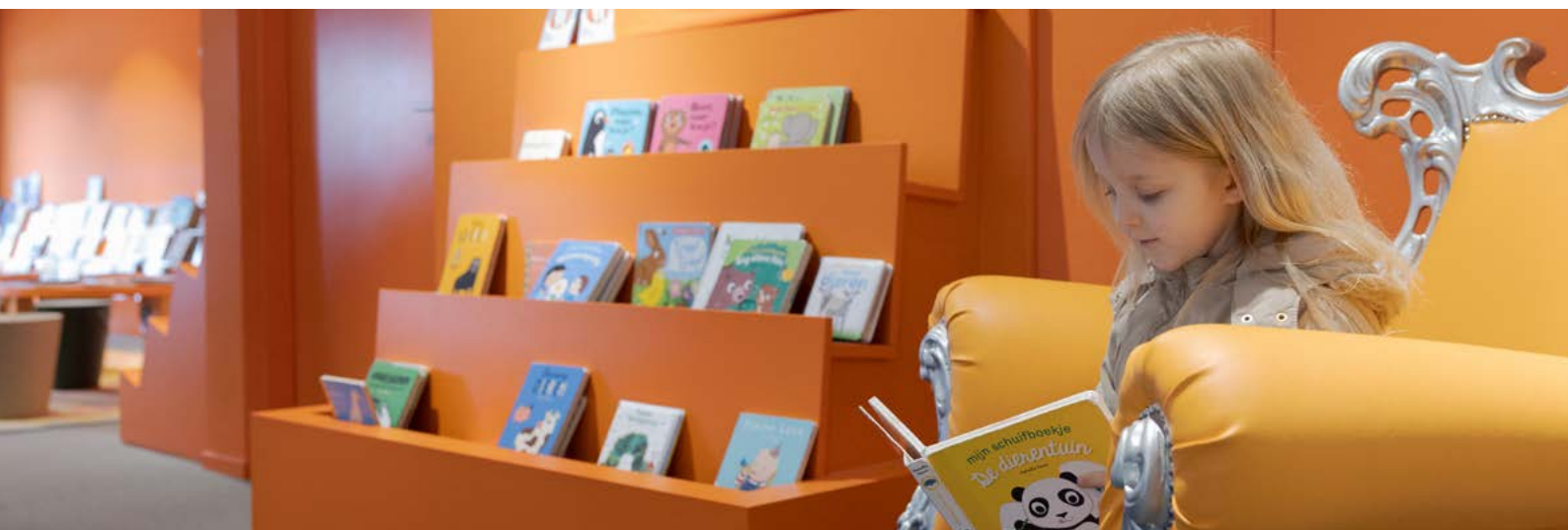
Om de juiste uitleenvoorwaarden te laten gelden wordt aan exemplaren de materiaalsoort BS/BT toegekend.

- Anderstalige titels (zie ook de bijlage)

De overweging hierbij is dat het om titels gaat die voor een volledige titelbeschrijving veel onderzoek vragen, omdat het veelal om talen (en soms zelfs schriften) gaat die de medewerker niet beheerst. Pragmatische oplossing is om in elk geval de velden die voor identificatie nodig zijn juist te beschrijven. In de bijlage het format voor het minimaal beschrijven van anderstalige titels in het GGC. We kiezen niet voor bulktitels (zoals “Engels jeugdboek”, “AK Pools” of andere varianten, omdat die onvoldoende informatie geven om een titel te kunnen vinden, identificeren, selecteren, verkrijgen en exploreren en dus geen toegevoegde waarde voor de catalogus hebben.

schriften) gaat die de medewerker niet beheerst. Pragmatische oplossing is om in elk geval de velden die voor identificatie nodig zijn juist te beschrijven. In de bijlage het format voor het minimaal beschrijven van anderstalige titels in het GGC.

We kiezen niet voor bulktitels (zoals “Engels jeugdboek”, “AK Pools” of andere varianten, omdat die onvoldoende informatie geven om een titel te kunnen vinden, identificeren, selecteren, verkrijgen en exploreren en dus geen toegevoegde waarde voor de catalogus hebben.

Film

Het betreft de volgende mediumsoorten:

BLR	Blu-ray
DVD	Dvd-video
VID	Video

Volledige titelbeschrijving in het GGC volgens de landelijke afspraken (met x- of v-status).

Muziek

Het betreft de volgende mediumsoorten:

BMU	Blu-ray muziek
CDS	Cd
CD_	Cd-track
DVM	Dvd muziek
DV_	Dvd muziek-track
GRP	Grammofoonplaat
MP3	Mp3
SAC	Superaudio-cd

Volledige titelbeschrijving in het GGC volgens de landelijke afspraken (met x- of v-status).

Bladmuziek

Het betreft de volgende mediumsoorten:

BLM	Bladmuziek
BL_	Bladmuziek-track
OBM	Orkest bladmuziek
OB_	Orkest bladmuziek-track
PAR	Partituur

Volledige titelbeschrijving in het GGC volgens de landelijke afspraken (met x- of v-status).

Games

Het betreft de volgende mediumsoorten:

GB	Gameboy
GBA	Gameboy Advance
GCB	Gamecube
N3D	Nintendo 3DS
NDS	Nintendo DS
NSW	Nintendo Switch
NWI	Nintendo Wii
NWU	Nintendo Wii-U
PS1	Playstation 1
PS2	Playstation 2
PS3	Playstation 3
PS4	Playstation 4
PS5	Playstation 5
PSP	Playstation Portable
PSV	Playstation Vita
X36	Xbox 360
XB1	Xbox One
XB4	Xbox Series X

Volledige titelbeschrijving in het GGC volgens de landelijke afspraken (met x- of v-status).

Erfgoed

Het betreft de mediumsoorten:

COR	Brieven
HAN	Handschriften
KRT	Kaarten, plattegronden

Volledige titelbeschrijving in het GGC volgens de landelijke afspraken (met x- of v-status).

Tijdschriften

Het betreft de mediumsoorten:

TIJ	Tijdschrift
TSA	Tijdschriftartikel

Volledige titelbeschrijving van de tijdschrifttitel in het GGC volgens de landelijke afspraken (met x- of v-status).

Afzonderlijke jaargangen en nummers worden aangemaakt door gebruik te maken van de WISE tijdschriftenmodule. Zie voor een uitgebreidere uitleg hierover het document "Tijdschriften in het GBS".

Speelleermateriaal en speelgoed

Het betreft de mediumsoorten:

SPE	Speelleermateriaal
SPG	Speelgoed

Lokale titelbeschrijvingen in het GBS, zo lang er geen afspraken met de KB zijn over het tonen van speel(leer)materiaal in de NBC.

Relevante velden zijn:

Veld	Toelichting
Titel (verplicht)	Zoals op het materiaal vermeld. Als op het materiaal geen titel vermeld is de titel uit de (online) verkoopcatalogus van de uitgever overnemen.
Mediumsoort SPE/SPG (verplicht)	SPE bij educatief materiaal, anders SPG
Uitgever	
Plaats van uitgave	
Jaar van uitgave (verplicht)	
Taal (verplicht)	Ook als taal geen belangrijke rol in het materiaal heeft, maar er wel tekst op staat.
Collatie	Bijvoorbeeld: 1 doos; 1 puzzel
Annotatie inhoud	Bijvoorbeeld: Bevat: 60 stukken; Bevat: 72 dominostenen.
Karakteristiek V/J	
Leeftijds aanduiding (indien van toepassing)	
Karakteristiek fictie/non-fictie	Kies bij twijfel voor fictie
Onderwerpen	
ISBN	
Uitgeversnummer	
Prijs	

Door de werkgroep metadata wordt met de KB overlegd over landelijke richtlijnen. Mogelijk worden daarin ook specifieke genres en vormaanduidingen voor speel(leer)materiaal meegenomen.

Themakisten en andere samengestelde pakketten

Het betreft de mediumsoorten:

LCE	Leesclubpakket (Eenvoudige taal)
LCP	Leesclubpakket
THK	Themakist

De mediumsoort themakist wordt gebruikt voor een verzameling materialen over een onderwerp, die als geheel geleend en/of gereserveerd kan worden. Ze worden meestal door de bibliotheek samengesteld voor gebruik door kinderdagverblijven en scholen.

De mediumsoorten leesclubpakket worden gebruikt voor een vaste set van boeken, meestal meerdere exemplaren van dezelfde titel, die als geheel geleend en/of gereserveerd kan worden. Ze worden meestal door een POI samengesteld voor gebruik door leesclubs en -kringen.

Lokale titelbeschrijvingen in het GBS, zo lang er geen afspraken zijn over het beschrijven in de GGC.

Relevante velden zijn:

Veld	Toelichting
Titel	Gebruik het format {vorm} {onderwerp/thema} – {doelgroep}
Primair verantwoordelijke	Blijft leeg
Jaar van uitgave	Blijft leeg
Taal	Blijft leeg
Trefwoord	Zodat je het materiaal ook langs die weg kunt vinden
Annotatie inhoud	Beschrijf hier eventueel uitgebreider de inhoud en/of de doelgroep. Neem hier geen uitleenvoorwaarden op.

Voorbeelden:

- Leskoffer paddenstoelen – PO onderbouw
- Themakist jezelf zijn – PO groep 1 / 2
- Projectcollectie femicide – VO klas 1 / 2
- Leeskringkoffer “Dit zijn de namen”
- Boekenpakket “About a Boy” - makkelijk lezen
- Samenleescollectie “Gebied 19”

Overige niet-boek materialen

Het betreft de mediumsoorten:

APP	Apparaat
BRO	Brochure
CAS	Cassette
CDR	Cd-rom
DIA	Dia's
DOC	Documentatie
DVR	Dvd-rom
KUN	Kunst
MUL	Multimedia
SOF	Software
VPL	Vertelplaten
XXA	Oude Avm
XXX	Onbekend

Titelbeschrijving in het GGC volgens de landelijke afspraken (met x- of v-status) voor de materiaalsoorten die in het GGC beschreven kunnen en mogen worden.

Lokale titelbeschrijving in het GBS voor de materiaalsoorten die niet het GGC beschreven kunnen of mogen worden. Dit betreft vooral apparaten, kunst, vertelplaten en andere voorwerpen.

De mediumsoorten XXA en XXX zullen niet voor nieuwe titels gebruikt worden, maar alleen voor gemigreerde oude materialen.

Bijlage: Werkschema: Anderstalige boeken

Gebaseerd op het concept werkschema voor invoer in de GGC. Onderstaand de minimaal benodigde informatie voor de beschrijving van een anderstalig boek.

Maak een nieuwe beschrijving

1. Selecteer de workflow voor boeken. Op basis van die keuze opent een format met de verplichte en meest relevante velden. De velden type medium = ongemedieerd, Type drager = band en Type inhoud = tekst zijn door het systeem al ingevuld.
2. Voer de informatie die nodig is om de manifestatie te identificeren en te koppelen aan de bijbehorende expressie en het bijbehorende werk
  - a. Link naar de bijbehorende expressie in de NBC, als die al beschreven is. Op basis daarvan worden titel, taal, jaar en uitgever van de oorspronkelijke uitgave zo veel mogelijk door het systeem ingevuld.
  - b. Bepaal de hoofdtitel. Dat is de titel, zoals vermeld op de titelpagina (of op het omslag, als de informatie daar uitgebreider is).
  - c. Noteer de hoofdtitel en eventuele ondertitel, in de taal en het schrift van de uitgave die je in de hand hebt.
  - d. Je mag de transcriptie van de hoofd- en ondertitel als alternatieve titel opnemen, maar dat is niet verplicht.
  - e. Bepaal de primaire auteur.
  - f. Noteer de primaire auteur en de omschrijving van de functie, rol, bijdrage zoals deze vermeld staat in de taal en het schrift van de bron.
  - g. Verwijzing naar de identifier van de primaire auteur en codering van de rolaanduiding.
  - h. Eventuele secundaire auteurs, met de omschrijving van de functie, rol, bijdrage zoals deze vermeld staat in de taal en het schrift van de bron.
  - i. Verwijzing naar de identifiers van de secundaire auteurs en codering van hun rolaanduiding.
  - j. De plaatsnaam en naam van de uitgever, in de taal en het schrift van de bron.
  - k. Taal, land en jaar van uitgave, jaar van copyright.
  - l. Editievermelding
  - m. Aantal pagina's (neem hiervoor het paginanummer van de hoogste genummerde pagina)
  - n. Afmeting in centimeters (naar boven afronden. 24,2 cm wordt 25 cm)
  - o. ISBN
  - p. Bindwijze (gebonden, paperback, geniet, ringband).
3. Voer de informatie die klanten gebruiken om de geschiktheid voor hun doelen te beoordelen in (inhoudelijke ontsluiting)
  - a. Karakteristiek fictie / non-fictie

- b. Karakteristiek jeugd / volwassen
- c. Leeftijds aanduiding
- d. Genre(s)
- e. SISO / PIM / trefwoorden
- f. Eventuele vormtrefwoorden

4. Voer aanvullende informatie in over de manifestatie:

- a. Uitgevers- en/of achterflap info, in de taal en het schrift van de bron
- b. Samenvatting, in de taal en het schrift van de bron
- c. Samenvatting, in het Nederlands
- d. Annotatie over de inhoud (bijvoorbeeld: Bevat: ...)
- e. Annotatie over de oorspronkelijke uitgave
- f. Annotatie over illustraties, literatuuropgave
- g. Annotaties over eventuele externe bronnen die gebruikt zijn om de gegevens in de beschrijving te vinden

De velden in de huidige situatie (GGC)

Betekenis van de prioriteiten:

Must – verplicht veld voor alle mediumsoorten, nodig om manifestatie, expressie en werk te identificeren.

Should – verplicht veld voor anderstalige boeken, gebruik naast de manifestatie die je in de hand hebt eventueel externe bronnen om deze velden te vullen

Omschrijving	Kmc (huidig, in GGC)	Prioriteit
Titel	4000	must
Oorspronkelijke titel	4243	should
Type inhoud	0501	must
Type medium	0502	must
Type drager	0503	must
OB drager	0503	must
Taal van de manifestatie	1500	must
Oorspronkelijke taal	1500	should
Uitgever	4030	should
Plaats van uitgave	4030	should
Jaar van uitgave	1100	must

Omschrijving	Kmc (huidig, in GGC)	Prioriteit
Oorspronkelijk jaar van uitgave van het werk	4243	should
Koppeling naar werk	4243	should
Primaire verantwoordelijken	3000	should
Verantwoordelijkheidsvermelding zoals op de bron	4000	should
Aantal pagina's	4060	should
Hoogte in centimeters	4062	should
ISBN	2000	should
Karakteristiek fictie/non-fictie	1118	should
Karakteristiek J/V	1119	should

Vragen?

Neem contact op met:

Mirjam Zweers (Probiblio)
MZweers@probiblio.nl

